Teknologiateollisuus

3.5.2021

Liikenne ja viestintävaliokunta

Asetus unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) kehittämiseksi; asetuksen uudistaminen, ennakkovaikuttaminen

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto otsikon aiheesta. Lausuntonamme esitämme seuraavaa.

Laadukas liikenneverkko on merkittävä kansainvälinen kilpailutekijä edistäen samalla päästövähennystavoitteiden saavuttamista

Liikenne on tärkeässä roolissa kaikissa yhteiskunnan eri toiminnoissa. Ihmisten liikkuminen, elinkeinoelämän kuljetukset ja ulkomaankauppa tarvitsevat sujuakseen laadukkaan ja kehittyvän liikenneverkon, joka vastaa uuden teknologian mahdollisuuksiin sekä kehittyvän liikenteen ja liikkumisen tarpeisiin markkinaehtoisesti edistäen samalla EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista.

On tärkeää, että suomalaisen teollisuuden kilpailukyvyn, saavutettavuuden sekä logistiikan tehokkuuden näkökulmasta tärkeät osa-alueet tulevat huomioiduksi Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämisen suuntaviivoissa. TEN-T kehittämisen tavoitteissa tulee huomioida Suomen erityisolosuhteet ja varmistaa sujuva pääsy Euroopan sisämarkkinoille.

Liikenneverkko on myös merkittävä kansainvälinen kilpailutekijä. On tärkeää, että yritykset menestyvät ja investoivat Suomeen myös sijainnin ja toimivien logististen ratkaisujen ansiosta. Kuljetusten ja matkojen on sujuttava luotettavasti ilman häiriöitä. Kotimaan liikenteessä haasteenamme ovat pitkät etäisyydet, jota varten tarvitsemme korkealaatuiset päätiet ja -radat, joiden kantavuus on riittävä myös raskaille kuljetuksille. Kansainvälisessä kaupassa tarvitaan sujuvat yhteydet satamiin sekä ympäri vuoden avoimet ja riittävän syvät satamat ja meriväylät. Suomi on sijaintinsa vuoksi täysin riippuvainen merenkulusta, sillä ulkomaankaupasta 80 prosenttia kuljetetaan meritse.

Euroopan laajuisen liikenneverkon suuntaviivat tulisivat olla 12-vuotisen liikennejärjestelmän suunnitelman sekä fossiilittoman liikenteen tiekartan tavoitteiden kanssa yhteneväisiä. Näiden yhteisvaikutuksesta ilmastotavoitteet voidaan saavuttaa tehokkaammin.

Suomen erityisolosuhteiden huomioiminen investointiohjelmissa on tärkeää

Suomen sijainti, etäisyydet ja väestömäärä ja pienet kuljetusvirrat tekevät Suomesta muista Euroopan maista poikkeavan toimintaympäristön. TEN-T suuntaviivoissa

Teknologiateollisuus ry
Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

erityisolosuhteet tulee paremmin huomioida, jotta Suomen pääsy Euroopan sisämarkkinoille parantuisi sekä Suomen saavutettavuus olisi paremmalla tasolla turvaamaan teollisuuden kilpailukykyä ja investointeja.

Kansainvälisen saavutettavuuden parantaminen liikennettä sujuvoittamalla sekä merenkulun toimintaedellytyksiä parantamalla on kilpailukyvyn kannalta välttämätöntä. Toimintaympäristön tulee säilyä yrityksille ennakoitavana. Talviolosuhteiden vaatimukset tulee tunnistaa osaksi liikennejärjestelmää. Muuttuvassa markkinassa myös kuljetusvirrat voivat poiketa ajoittain aiheuttaen paineita karsia liikenneverkon laajuutta, mikä heikentää alueiden houkuttelevuutta uusille investoinneille.

Suomen maantieteellinen sijainti ja ohuet kuljetus- ja liikennevirrat luovat haastavan toimintaympäristön liikenneverkon kehittämiseen tarkoitetulle CEF-rahoituksen saamiselle. Rahoituksen tulisi paremmin vastata TEN-T verkon kehittämisen tavoitteisiin. Suomen saannon parantaminen CEF-rahoituksesta on tärkeä tavoite. Huolellisesti laaditulla investointisuunnitelmalla avulla voidaan parantaa mahdollisuuksia saada kattavampaa rahoitusta.

Euroopan laajuinen liikenneverkko luo yhtenäisen alustan digitalisaation hyödyntämiselle

On huolehdittava, että digitalisaation mahdollisuudet hyödynnetään täysimääräisesti kaikissa liikennemuodoissa. Yhtenäiset suuntaviivat digitalisaation kehittämiselle Euroopan laajuisessa liikenneverkossa luovat ennakoitavan toimintaympäristön digitaalisten ratkaisujen ja palveluiden innovaatioille. TEN-T verkon tulisi tarjota pilotointialusta kokeiluille, joille olisi saatavissa myös riittävää rahoitusta. On tärkeä luoda Euroopan laajuiset markkinat, jotka edistävät tiedon jakamista ja yhteen toimivuutta. Myös toimintamallien kehittämisellä voidaan parantaa tiedon saatavuutta ja käyttömahdollisuuksia.

TEN-T verkon suuntaviivoilla tulisi edistää digitalisaation mahdollistamia innovatiivisia ratkaisuja ja palveluja, logistiikan tehostamista, liikkumisen sujuvuutta sekä automaation kehitystä. TEN-T verkko tukee digitaalisten ratkaisujen syntyä ja käyttöönottoa sekä luo parhaimmillaan tehokkaan innovaatioalustan uusille ja älykkäille ratkaisuille.

Joukkoliikenteen ja matkaketjujen kehittämiseen liittyvillä toimenpiteillä vastataan saavutettavuutta ja kestävyyttä koskeviin tavoitteisiin. Tavaraliikenteessä kuljetusten tehokkuudesta ja päästövähennyksistä huolehditaan mm. digitalisaation keinoin.

TEN-T verkko on vaihtoehtoisten polttoaineiden kasvun mahdollistaja

Vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöönoton vauhdittaminen on välttämätöntä liikennesektorin päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi. TEN-T verkon kehittämisen suuntaviivoissa on tärkeä huomioida liikenteen kestävä kehitys ja päästöttömyystavoitteet

Teknologiateollisuus

3.5.2021

kaikkien liikennemuotojen osalta. Vaihtoehtoisten polttoaineiden voimakkaan kehittymisen myötä riittävän jakeluinfrastruktuurin markkinaehtoinen kehittäminen koko TEN-T verkossa on olennaisen tärkeää päästöttömyyskehityksen ylläpitämiseksi.

Ajoneuvovalmistajat ovat ottaneet päästövähennykset kehityksen johtavaksi tavoitteeksi ja päästöttömien mallien valikoima laajenee jatkuvasti. Vaihtoehtoisista polttoaineista sähkö on valikoitunut yhä vahvemmin teknologiseksi suunnannäyttäjäksi henkilöautoissa sekä kaupunkibusseissa, mikä on tärkeä huomioida TEN-T verkon suuntaviivoissa. Sähköautojen voimakas yleistyminen asettaa vaatimuksia latausinfrastruktuurin kattavuudelle, jotta sujuva päästötön liikkuminen olisi mahdollista.

TEN-T verkon kehittämisessä on olennaista huomioida henkilöautoliikenteen lisäksi myös sähköistyvä raskas liikenne. Suuritehoiset ja skaalautuvat latausjärjestelmät ja -kentät ovat välttämättömiä raskaan liikenteen sähköistymisessä. TEN-T verkon ja kaupunkikeskittymien yhteiskäyttöiset suuritehoiset latausjärjestelmät palvelevat logistiikan, joukkoliikenteen, työkoneiden sekä muun ammatti- ja palveluliikenteen lisäksi julkisen sektorin puhtaiden ajoneuvojen tarpeita.

Jakeluinfrastruktuurin kehittäminen on tarpeellista sovittaa myös energiajärjestelmän kehittämisen suunnitelmiin synergiaetujen hyödyntämiseksi. Älykkään energiajärjestelmän ja latauksen teknologioissa Suomella on sähköteknisen ja ohjelmisto-osaamisen kautta merkittäviä liiketoiminnallisia mahdollisuuksia.

Sähkön lisäksi vaihtoehtoisista polttoaineista uusiutuvilla nestemäisillä biopolttoaineilla, sähköpolttoaineilla, vedyllä ja biokaasulla on omat roolinsa erityisesti raskaan liikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttamisessa. Uusiutuvat nestemäiset biopolttoaineet soveltuvat jaettavaksi nykyisessä jakeluverkostossa, joka palvelee tulevaisuudessa myös kehitteillä olevia sähköpolttoaineita.

Biokaasun jakeluinfran kehittämisessä TEN-T verkossa tulee huomioida biokaasua hyödyntävän ajoneuvokannan ennustettu kehittyminen, joka painottunee nykytiedon mukaan raskaaseen liikenteeseen.

Vedyn hyödyt liikenteen polttoaineena tulevat esille kaikkein raskaimmassa tieliikenteessä sekä muissa raskaan liikenteen sektoreissa. Vedyn jakeluinfran kehittämisessä on olennaista tunnistaa ne liikenteen sektorit, joissa jakeluninfra olisi kustannustehokkaimmin rakennettavissa suhteessa saatuihin hyötyihin. Tieliikenteessä vetytankkausasemien investointien osalta tulee huomioida ajoneuvokaluston yleistyminen, joka toistaiseksi on ollut vaatimatonta.

TEN-T verkon linjauksissa tulee huomioida jakeluinfradirektiiviin myöhemmin tehtävät linjaukset. TEN-T liikenneverkolla on tärkeä rooli vaihtoehtoisten polttoaineiden käytön mahdollistajana. Vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuritavoitteet ja toimenpiteet sekä investointirahoitus tulisivat olla linjassa eri teknologioiden ennustetusta kasvusta syntyvän tarpeen kanssa eri liikennesektoreissa. Tavoitteiden saavuttamista tulee tukea

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

Teknologiateollisuus

3.5.2021

kasvavan tarpeen mukaisesti markkinaehtoisuutta edistäen. Tavoiteasetannassa tulee huomioida myös eri teknologioiden erityispiirteet ja teknistaloudellinen ajallinen kypsyys.

EU-tasoinen sektorikohtainen tavoiteasetanta mahdollistaa sujuvan päästöttömyyttä edistävän liikenteen koko ydinverkon alueella. Tavoitteiden asteittainen laajentaminen koskemaan myös kattavaa verkkoa on tarpeellista päästöttömyyskehityksen varmistamiseksi.

TEN-T verkon kehittäminen avaa uusia mahdollisuuksia liiketoiminnalle

Euroopan laajuinen vaihtoehtoisten polttoaineiden yleistyminen, sähköisen liikenteen kokonaisuus sekä digitalisaation mahdollistamat uudet ratkaisut avaavat merkittävän markkina-alustan. Suomen eduksi on katsottava korkea osaamisen taso digitaalisissa ratkaisuissa sekä kaikissa vaihtoehtoisissa polttoaineissa ja niiden infrastruktuurin kehittämisessä.

Uudet puhtaan teknologian ajoneuvo- ja infrastruktuuri-investoinnit edistävät kestävää liikennettä ja niistä saatavat yhteiskunnalliset hyödyt ovat suurempia kuin investointikustannukset.

Lisätiedot:

Heikki Karsimus
Johtava asiantuntija, liikenne ja teknologiat
Teknologiateollisuus ry
heikki.karsimus@teknologiateollisuus.fi

Helena Soimakallio
Johtaja, Kestävä kehitys
Teknologiateollisuus ry
helena.soimakallio@teknologiateollisuus.fi